

ERDÉLYI GAZDA

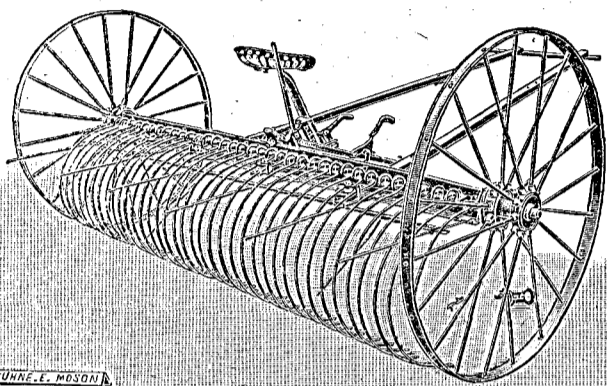
XLIII. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1911. Junius 4.

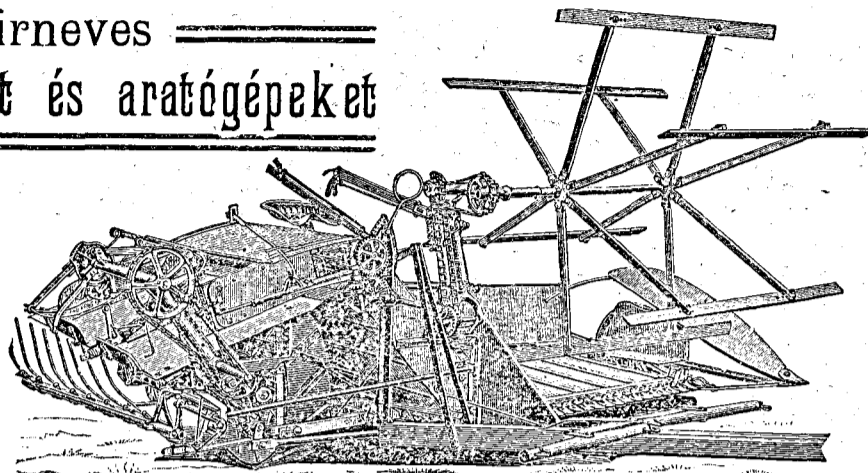
23. SZÁM.

Szénagereblyéket, hirneves
OSBORNE fűkaszalógépeket és aratógépeket

szállít:

KÜHNE & MOSON

2012

„KÜHNE“ mezőgazdasági gépgyár r.-t. **MOSONBAN.**

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.
Fiókraktárak: Debrecen, Kaposvár, Temesvár.

Uj gyártási ág: Motorhajtásu cséplőkészletek 3-20 lóerőig.

A t. szőlősgazdák figyelmébe ajánljuk az általunk évek óta gyártott és legjobbnak elismert

DEMJÉN-féle „VULKÁN“ háti kénporfúvókészülék.

Erős és tartós kivitel
Könnyen kezelhető,
legmegbízhatóbb
szerkezet. A porozás
tetszés szerint
szabályozható.

Megrendelhető:

Demjén Ignác

műszaki fém- és pléhcikkek gyárában
Budapest, VIII., Magdolna-u. 14.

2584

Orpington
fajtojások.

A kolozsvári állatkiállításon első díjjal díjazott

Orpington-törzs fajtojások eladó.

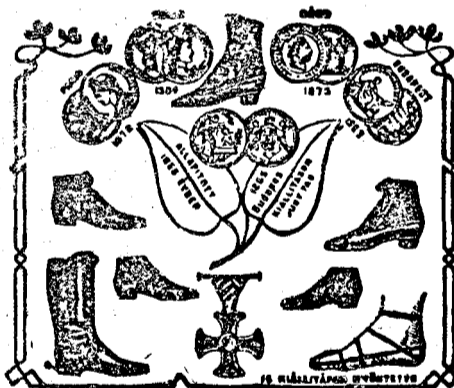
1 drb. 60 fillér.
Erzsébet-út 13. szám.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült

FÉRFI ÉS NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

2019

Gazdátársaink sz. figyelmébe ajánljuk, hogy

rézgálicot,

rézkenport,

permetezőket.

kénporfúvókat,

cséplési szenet,

zsákokat,

ponyvákat,

olajokat

2336 II

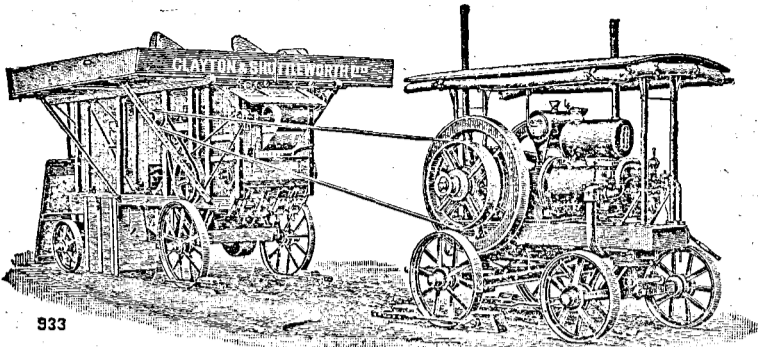
továbbá

m ü t r á g y á t

:: állandóan raktáron tartunk s legjutányosabban szállítunk. ::

Tessék ajánlatot kérni

Székely Gazdák Szövetkezete Marosvásárhely.

Kolozsvárt nagy raktár.

Mérnök látogatás
díjtalan!

Clayton & Shuttleworth Ltd.

mezőgazdasági gépgyár képviselete.

Nyersolajmotorok,

Szivógázmotorok,

Benzinmotorok

és

Kenő olajok.

Emélyi Gazdasági és Kereskedelmi Vállalat
Ferenc József-ut 31 szám.
 Dr. Osztián Olivér és Társai
 Sürgöny cím: Coloniale Kolozsvár.

Telefon interurban: 934. SZ.

Műszaki

cikkek.

2485

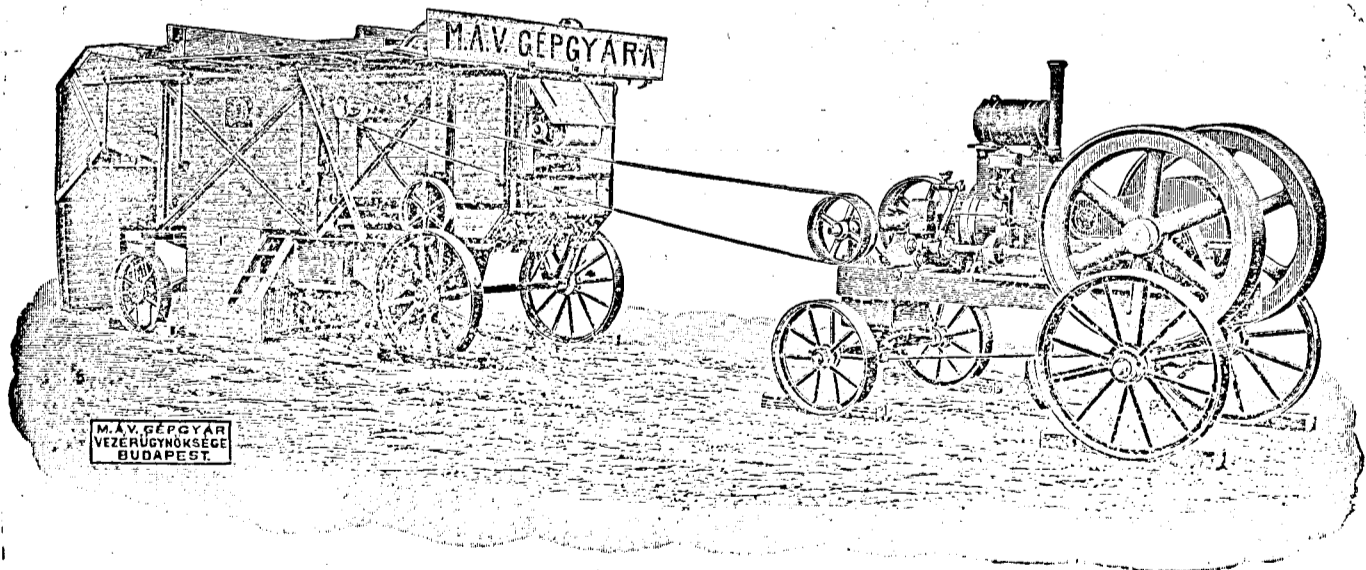
Kérjen ajánlatot!

Legújabb szerkezetű

BENZIN CSÉPLŐ-KÉSZLETEK

túlszárnyalnak minden más gyártmányt.

2021

Nagy munkaképesség!

Gazdaságos üzem.

Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, BUDAPEST.

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. B. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ::

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A földhitel önzetlen szolgálata.	281
A burgonyatermés veszedelme.	281
A földgárol szóló 1911. évi VI. t.-c. ismertetése. <i>Török Bálint</i>	282
A lucerna termesztése. <i>Gáspár József.</i>	283
Irodalmi szemle.	284
Kisebb szakközlemények.	285
Egyleti élet.	285
Kormányintézkedések.	285
Vegyes közlemények.	286
Hirdetések.	

A földhitel önzetlen szolgálata.

A Magyar Földhitelintézet folyó évi közgyűlésén az igazgatóság bejelentette, hogy az 1911 január 1.-től nem névértékben folyósított kölcsönök után a kölcsön lebonyolításánál felmerülő költségek részben való fedezésére szolgáló különbözetnek $\frac{1}{8}$ részét a kölcsönvevőnek visszatéríti és ezt az összeget az elszámolt kölcsönök névértékének arányában a kölcsön felvételét követő év első negyedében a kölcsönt felvett adósnak, vagy igazolt örökösének kifizeti.

A Magyar Földhitelintézet vezetősége ez által újabb tanujelét adta annak a törekvésnek, hogy az intézet, mint a földbirtoki hitel önzetlen szolgálatára hivatott szövetkezet, minden nyereszkeskedési szándék kizárásával, rendeltetésének megfelelőleg a hitelkereső földbirtokosokat, — akik egyuttal szövetkezetének tagjai, — a lehető legolcsóbb kölcsönökben részesítse.

Jelenleg a kölcsönök 4% záloglevelekben 50 évi törlesztésre adatnak ki. Azok után a kamat és tőkétörlesztés évente mindössze 4.70%, mely félévi utólagos 2.35% os részletekben fizetendő. Egyéb semmi. A kölcsönvevő semmi nemű kezelési költséget nem fizet és az egyes részletek után nyugtábelvétel sem jár.

Az intézet a zálogleveleket nem adja ki, hanem a kölcsönvevővel az általa megállapított árfolyamnak megfelelő készpénzben számol el, vagyis, ha például az árfolyam $91\frac{3}{4}\%$, 100 korona névérték után 91 korona 75 fillért fizet ki. Ezen árfolyam mellett a kézhez vett 100 korona kölcsön után a tényleges kamat 4% helyett 4.36%-ot tesz, vagyis a kölcsön olcsóbb, mintha az $4\frac{1}{2}\%$ -os záloglevelekben névértékben 100 koronával fizettetnék ki. A pénzpiac helyzetének javulásával és a záloglevelek árfolyamának emelkedésével a tényleges és a névleges kamat közötti különbség aránylag kisebbedik és a kölcsön még olcsóbbá válik.

Ezen számításhoz nem vettett figyelembe az az újabb kedvezmény, amelyben a kölcsön-

vevők az árfolyamkülönbözet egy részének visszatérítésével utólag részesülnek.

Nagy előnyét képezi az intézet által engedélyezett kölcsönöknek az a körülmény is, hogy azok bármikor minden előzetes felmodás, díj, vagy jutalék nélkül tetszés szerint, akár egészben, akár részben visszafizethetők.

A kölcsönöket a Magyar Földhitelintézet, mint minden zálog leveleket kibocsátó intézet, a törvény értelmében a földbirtok megállapított értékének feléig engedélyezi.

A törlesztéses záloglevél kölcsönöknél mérvadó összes tényezők számbavetésével feltétlenül megállapítható, hogy a Magyar Földhitelintézet kölcsönei a földbirtokos osztály részére a legkedvezőbb hitelforrást képezik s lehetővé teszik, hogy anyagi helyzetén sulyosabb feltételek mellett felvett kölcsöneinek konvertálásával könnyítsen. Az esetre, ha a kifizetendő tartozások jelzálogintézeteknél, árpénztáraknál, közalapoknál, vagy nyilvános számadásra kötelezett pénzügyintézeteknél vétettek fel, a kölcsönvevő az 1881. LXX. t.-c. értelmében a kölcsönre nézve bélyeg- és illetékmentességet eszközölhet ki.

A földbirtokosoknak eléggé nem hangsúlyozható érdeke, hogy midőn kölcsönt vesz, végleges elhatározás előtt alaposan tájékozza magát s e célból a hitelező intézeteket közvetlenül keresse meg. Közvetítés kikerülésével kétségen kívül minden intézetnél jutányosabban nyújtható kölcsön, mint a közvetítés igénybe vételével.

Körülményes felvilágosítást a Magyar Földhitelintézet (székhelye: Budapest, V., Bálványutca 7 szám) az érdeklődőknek kívánatra készségesen nyújt.

A burgonyatermelés veszedelme.

A magyar mezőgazdaságnak igen nagy károkat okoz, sőt a burgonyatermelésnek és ennek révén, részben a szesziparnak a jövőjét is veszedelemmel fenyegeti, a burgonyának egy újabb, csak pár év óta észlelt betegsége, az úgynevezett „burgonya-levélsorvadás“, amely nemcsak hazánkban okozott fellépte óta jelentékeny károkat és terjed fenyegetőleg, hanem a többi külföldi államokban is a burgonyatermelő vidékek valóságos Isten-csapásaként jelentkeznek. Noha sokat kísérleteztek a tudósok és a tehetősebb magánosok, hogy a burgonya levélsorvadás előidézőjét megállapítsák, még ma sem ismerjük ezen betegség okozóját. Valószínű azonban, hogy az a mikroorganizmusok között keresendő. Ép így meddők és

eredmény nélküliek maradtak mindazon kísérletek, amelyek azt igyekeztek kideríteni, hogy miként és milyen eljárással védekezhünk ezen betegség ellen. Sem a legkülönbözőbb csávázási anyagok és preparátumok használata, sem sok más egyéb eljárás nem vezetett sikerre.

Ma csak egyetlenegy védekezési mód áll rendelkezésünkre. Ez is csak prohibitív jellegű és pedig az egészséges vetőgumók használata. Miután egyébként sem tudunk védekezni, annál nagyobb jelentőséggel bír ez a biztos eredményt hozó eljárás.

A gumón magán a betegség jelenlétét biztosan megállapítani nem lehet, mégis lehetnek a gumón egyes tünetek, amelyek a fertőzöttség vélelmét kelthetik, s ép azért lelkiismerettel nem lehet kimondani a betegségtől való mentességet a gumóra, ha azt csak mint olyant láttunk és vizsgáltunk. Ezért azokat a burgonyatáblákat, amelyekről az egészséges vetőgumó beszerzendő lenne, már a tenyészidő alatt többszöri és szigorú vizsgálatnak kell alávetni, annál is inkább a vegetáció ideje alatt mert akkor a betegség jelenléte kétségtől megállapítható, a levélnek összesodrosodásából és színváltozásának jelentkezéséből.

A földművelésügyi kormány figyelmét nem kerülte el a burgonyatermelés ezen újabb veszedelme s a baj elleni védekezés fontos voltán tudatában már korábban megengedte a magyaróvári növény élet- és kórtani állomásnak, hogy a burgonyalevélsodrosodásával foglalkozó nemzetközi kísérletekben részt vegyen, s a kísérletek végzésére. 10.000 korona külön anyagi támogatást utalt ki.

A gazdák legnagyobb érdekképviselői szervezete, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület szintén tudatában van e betegség káros és veszedelmes voltának és erkölcsi s anyagi ereje szerint minden lehető meg is tett a betegség elleni védekezésre. Legutóbb feltérjesztésben hívta fel az egyesület a földművelésügyi miniszter figyelmét a betegség nagymérvű terjedésére és kártételeire s felkérte a minisztert arra, hogy adja meg az engedelmet a magyaróvári növényélet- és kórtani állomásnak a betegségre vonatkozó kísérletek további és fokozott végzésére.

Miután a betegség ellen csak egészséges

CSEPLÉSI SZÉNSZÜKSÉGLETTÜNKET

ugy az összes hazai,
mint porosz szenek-
ben legelőnyösebben

A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

2003

BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 31. SZÁM

utján szerezhethetjük be.

Saját érdekünkben kérjük már most árajánlatot!

vetőgumók használata után lehet védekezni és miután a burgonya egészséges volta kétségkívül csak a tenyészidő alatt állapítható meg s mivel a burgonyának tenyészidő alatti többszöri és szakszerű vizsgálata az egyes gazdák anyagi erejét és szaktudását felülhaladja nagyon helyesen arra kérte az O. M. G. E. a minisztert, hogy a vetőgumót eladni szándékozó termelők burgonyatábláit a tenyészidő alatt megfelelő szakszerű vizsgálatnak vettesse alá. Az egészséges burgonya vetőgumók tulajdonosainak és a vevőközönségnek nyilvántartására készséggel felajánlotta az egyesület hivatalos közlönyének hasábjait.

Hogy a burgonyalevélsodrosodás veszedelme elkerülhető legyen, s hogy ezzel a burgonyának, ennek a fontos közgazdasági cikknek termelését biztosítsuk, sürgős kötelessége a földművelésügyi kormányának, hogy az O. M. G. E. életrevaló eszméit mielőbb magáévá tegye.

A földgázról szóló 1911. évi VI. t.-c. ismertetése.

Az erdélyi hazarészünkben talált földgáz feltárásáról, felhasználásáról és a szolgáltatott jövedelem egy részletének hova fordításáról az 1911. évi VI. t.-c. intézkedik. Erdély földbirtokosai és gazdáinak fontos érdekei fűződnek a földgáz felhasználásához, épen azért célszerűnek látjuk a törvénynek az általános és szorosabban a gazdákat érdeklő részét ismertetni.

Általánosan ismert dolog, hogy a földgáz-kutatási és bányamivelési jog, az államnak tartott fenn, monopolizált. Az állam, a hazai-ipar és mezőgazdaság kellő biztosításának szemellett tartásával, ezen jogát másokra is átruházhatja, azonban annak, kire ezen jogát átruházza, megszabja a fogyasztókkal szemben érvényesíthető legmagasabb árat.

A törvény 5. §-a értelmében, aki birtokán földgázra talál, köteles azt azonnal a bányahatóságnak bejelenteni és az ott folytatott munkát a további intézkedésig beszüntetni. A talált a munka további folytatásától végleg is eltilthatja a bányahatóság, ha a helyet földgáz, vagy ásványolaj-félék feltárására alkalmasnak látja. Ebben az esetben, az állam, a végzett munka költségeit a birtokosnak megteríteni tartozik. Ha 15 nap alatt a feltáráshoz szükséges intézkedés nem történik, a munka tovább folytatható s a munka szüneteltetéséből származó veszteségért a birtokos az állammal szemben kártérítésre tarthat igényt. Az ott tovább folytatott munka közben, a földgáz rétegen csak áthatolni szabad. A kártérítés összegét bármely fél kérelmére a bányahatóság állapítja meg, a törvény rendes útjának fenntartása mellett. A gáz feltalálásáért ellenszolgáltatásra senki sem tarthat igényt.

A törvény 12. §-a értelmében: »Az állam köteles a kezelésében való földgázkutatót a föld-

gázkutatót hét kilométernyi körzetében fekvő mezőgazdasági ingatlanok birtokosai részére saját háztartási, saját mezőgazdasági és saját mezőgazdasági-ipari céljaira szükséges földgázmenyiséget önköltségen átengedni, amennyiben a szükséges földgázmenyiség a jelentkezés időpontjában még rendelkezésre áll.

Ha valamely mezőgazdasági ingatlanok legalább a fele részére a hét kilométernyi körzetbe esik, a birtokost a földgázhoz való jog, az egész ingatlan tekintetében megilleti.

Hogy a jelen törvény szempontjából mit kell mezőgazdasági iparnak tekinteni, a pénzügyminiszter a kereskedelemügyi és a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg állapítja meg.

A földgáz vezetésének költségei a földbirtokost terhelik.

Az állam a földgázkutató szolgáltató képességének csökkenése esetében a földgázszolgáltatás állandóságáért nem felelős.

A földgázszolgáltatásért fizetendő díjakat a közadók módjára kell behajtani.

Egyebekben a földgáz szolgáltatásának módjait, az érte járó díjak meghatározására, kivetésére és beszedésére vonatkozó részletes szabályokat a pénzügyminiszter rendelettel állapítja meg.

A 13. § szerint: »Oly földbirtokosokból alakult társaságok, amelyek a földgázot a 13. §-ban megjelölt célra a társaság tagjainak birtokában álló, legalább négyezer kataszteri hold kiterjedésű, nagyobb részben összefüggő mezőgazdasági ingatlanok érdekében akarják felhasználni: a társasági tagok valamelyikének földbirtokán, a legközelebbi földgázkúttól legalább hat kilométer távolságban, földgázkutatót létesíthetnek.

Ha az érdekelt vidék földbirtokosai így célból társaságot nem alakítanak, ez a jog azt a földbirtokost is megilleti, akinek legalább háromszáz kataszteri hold összefüggő földbirtoka van.

... »Indokolt esetben a pénzügyminiszter azt is megengedheti, hogy olyan földbirtokos is létesíthessen gázkutatót akinek 300 összefüggő k. holdnál kisebb a birtoka.

A birtokos az általa létesített földgázkutatóból is csak annyi földgázot használhat fel, amennyi a 12. §-ban meghatározott célra szükséges. Ha a földgázkutató szolgáltató képessége ennél nagyobb, a földgáz többlet felett az állam rendelkezik, esetleg a gázkutató kezelését is átveheti és ilyenkor a tényleges kiadások aránylagos megtérítésére tarthat igényt a földbirtokos. Az összeget itt is a bányahatóság állapítja meg.

A törvény 15. §-a szerint: úgy a feltárás, mint a gáz vezetés, csak a bányahatóság által jóváhagyott üzemterv szerint eszközölhető. Az üzemtervre vonatkozó részleteket a pénzügyminiszter rendeletileg állapítja meg.

A földgáz elvezetéséről a törvény 17. §-a a következőképpen intézkedik: »A földbirtokosok

kártérítés nélkül eltérni tartoznak az ásványolaj-félék és a földgáz vezetésére szolgáló csöveknek a föld alatt, az ingatlan korlátlan használatának akadályozása nélkül való elhelyezését; azonban az elhelyezés alkalmával, vagy később okozott káruk megtérítését, illetve az előbbi állapot helyreállítását követelhetik. A kártalanítást, ha az érdekelték között egyezség nem jön létre, a bányahatóság állapítja meg a törvény rendes útjának fenntartása mellett. Beépített ingatlan alatt csövezeték el nem helyezhető.

A 18. §-ban foglaltak érdeklők legszorosabban a vidék mezőgazdaságát, amely ki mondja, hogy:

»A földgázak hasznosításából eredő állami tiszta jövedelem tíz százalékát a mezőgazdasági érdekelték javára kell fordítani. E végből a földművelésügyi miniszterium kezelésében külön közalap szervezendő, amelybe a 10 százalékos jutalékokat minden üzleti év lezárása után be kell szállítani.

Az alap rendeltetése: mezőgazdasági érdekek előmozdítása, első sorban azokon a vidékeken, ahol a földgázak kiaknázása folyik.

Más, de szintén mezőgazdasági érdekek előmozdítására ez az alap csak annyiban használható fel, amennyiben az előbbi bekezdésben említett célra igénybe nem vétetik.

»Felhatalmaztatik a földművelésügyi miniszter, hogy az alap szervezetét, kezelését, a mire nézve a gazdasági érdekképviseleti szerveknek megfelelő befolyás biztosítandó, továbbá az alap felhasználásának irányelveit, valamint az e szakasz harmadik bekezdésében említett vidékek határait a gazdasági érdekképviseleti szervek meghallgatása után a pénzügyminiszterrel egyetértőleg rendeleti úton szabályozza.*

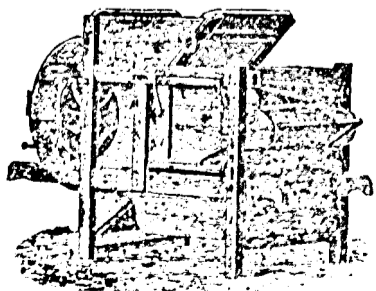
A 19—22. §-ok a büntető határozatokat foglalják magukban. Noha földgáz vezetékeink még a mai napig sincsenek, a törvény ismeretével kapcsolatban, erre vonatkozólag is főleglőjük a fontosabb büntető határozatokat.

Igy a 19. § szerint a távírdák és tartozékaik megrongálásánál megállapított büntető törvények, a földgáz feltárására és elvezetésére szolgáló berendezésekre is kiterjesztetik.

A 20 § alapján: a bányahatóság 10 től 100 K-ig, ismétlés esetében 20-tól 200 K-ig terjedhető pénzbírsággal büntetheti: 1. azt a vállalkozót, vagy birtokost, aki a jóváhagyott üzemtervtől hatósági engedély nélkül eltér; 2. akinek gondatlansága folytán földgáz a kiaknázásnál, vagy elvezetésnél kárba vesz; 3. aki nem a törvényben meghatározott célra, vagy a megengedett mértéken felül használja, vagy pedig ellenszolgáltatás fejében, vagy anélkül másnak átengedi.

A 2. és 3. pont esetén, az illető az állam-

* Az E. G. E. igazgató választmányának — a pénzügyminiszterium kérdésére — kifejtett álláspontját lásd az „Erdélyi Gazda“ 19 számának „Egyleti Élet“ rovatában.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!!

Európaszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviseelő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérigynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

nak okozott kárt megtéríteni köteles. Ha a 2. és 3. pont esetében a többször alkalmazott büntetés sikertelen marad, a bányahatóság a birtokost, vagy vállalkozót a földgáz használatától ideiglenesen, vagy véglegesen eltilthatja.

Végül a 21. § kimondja, hogy 10-től 100 K-ig ismétlés esetén 20-tól 200 K-ig büntetendő az, ki a birtokán talált földgázzal 8 nap alatt jelentést nem tesz, vagy ott a munkát hatósági engedély nélkül folytatja.

A 23—29. §-ok az átmeneti intézkedésekről szólnak, melyek a mezőgazdaságra már különös fontossággal nem bírnak.

Török Bálint.

A lucerna termesztése.

Irta: Gáspár József.

VI.

Hogy az arankafoltok továbbterjedését és elhurcolását megakadályozzuk, mihelyt észre vettük, felfedeztük a foltokat azonnal lássunk hozzá azok kiirtásához. Sokáig halogatni az aranka foltok irtását, míg a lucerna kasza alá fejlődött, vagy az aranka virágot hajtotta, vagy más magot érlelt, aranka virágot táncos, mivel az aranka ilyen hosszú idő alatt ugy össze-vissza szötte a lucernát, hogy e miatt belőle a kaszálás alkalmával, a vágás gyakori ismétlése folytán, igen sok darabolás történik. Az indák nagyobb mérvű eldarabolása pedig ugy a kikaszált foltok égetésénél, mint a lekaszált arankás lucerna kiszállításánál, több figyelmet kíván, több munkát ad.

A talált aranka foltokat, jó széles körben, hogy inkább vegyünk hozzá az arankamentes termékből egy lépéssel többet, mint egy-egy benyuló arankaszálát otthagyjunk, közvetlen a föld felett lekaszáljuk. A lekaszált arankás lucernát, ott a termő helyen hagyva megszáritjuk. Ha annyira megszáradt, hogy teljesen elégethető szalma, vagy tengerikoró szecskával, vagy bármely más hulladékkal, melyet másra, mint tüzelésre, vagy almozásra nem használhatunk, összekeverjük. E keveréket azután elterítve az egész kikaszált foltra, petroliummal meglocsoljuk és meggyújtjuk. Az égetés után 10—15 napig a hamut egyenletesen elterítve, a foltot magára hagyjuk. 10—15 nap mulva, ha közbe eső esett, még hamarabb is, a kiégetett folton előtörnek a lucerna sarjhajtásai. Ekkor újra tüzetes vizsgálat alá vesszük a kiégetett foltot, s ha azon aranka indákat találunk, mint előbb, lekaszáljuk újra az egész foltot. Most azonban kapát, vagy tővágót (irtó kapát) véve elő, felvágjuk a földet, s a lucerna gyökereit is megvizsgáljuk. Ha a lucerna gyökereik mindenikét arankamentesnek találtuk, az újabb fertőzés onnan eredt, hogy az első kaszálás alkalmával arozott arankaindák, vagy egy pár a rögök alá került, s ott a tűz ellen védelmet találva épségben maradt a sarjadzó lucernára mindjárt reá vetette magát. Ebben az esetben az aranka kipusztítására elég az égetés megismétlése. Ha azonban a lucernagyökereken azokat átkapcsoló arankagyűrűket találtunk, az újabb fertőzésre is ezek szolgáltatták az okot, a midőn már az égetés megismétlése eredményre vezetni nem fog. Ilyen esetben ki kell irtani a fertőzött helyről a lucernát is, csak így a lucernával együtt pusztíthatjuk el az arankát.

Jó mélyen tehát, hogy a gyökerek is

elpusztuljanak, felvágjuk a földet, s abban az évben a kis irtáshelyet, mint fekete ugart kezeljük, s csak a következő évben vesszük újra be. Mind ezt tesszük, akkor természetesen, ha nem ezt ilyen, foltok száma. Ellenkező esetben pedig, ha nagy számával találkozunk az ilyen foltoknak, nem marad más hátra, mint kiszántása az egész lucernásnak, amit a körülmények tanácsolják, más takarmány növényvel bevetése.

Az eddigi szokás az volt, mely még most is tartja magát, hogy a körül kaszált arankás lucernát ponyvák, vagy zsákokban a termőhelyről elszállították s amennyiben még virágot nem hajtott volna az aranka, feltakarmányozták. Ezt az eljárást az ebben szerzett tapasztalatok alapján nem helyeselhetem egyfelől azért, mivel sok munkával jár, másfelől pedig azért, mivel az arankás lucernának, sem a kiszállításánál, sem a takarmányozásánál, nem lehet, az azzal foglalkozók megbízhatlansága miatt, olyan pontosságot betartani, hogy ugy amott, mint itt egy-egy rövidrevágott arankáidat el ne hullassanak, mely azután újabb folt keletkezésének, új fertőzésnek szolgált alapot. A feltakarmányozásnak még azért sem vagyok barátja, mivel valamelyes pontossággal a kikaszált arankás lucernát megrogálni nem szokták s így megvan az eshetősége annak, hogy egy-egy mag is feltakarmányozásra kerül, mely által az ebből nyert trágya újabb fertőzés okozója lesz.

Minthogy az arankának, mint láttuk, ugy a magja, mint az indája szolgálja az elszaporodást, mint a kettőnek tovább terjedésére az ember, az állat, a szél és a víz (áradások alkalmával) egyaránt közre működnek, az elene való védekezést csak ugy kísérheti siker, ha minden gazda a saját területén talált arankát kiirtja. Erre különben a törvény is kötelezi a gazdát, sajnos azonban, hogy ugy az irtásban a gazdák, mint annak ellenőrzésében a közigazgatás, az ügy fontosságát igénylő jó akaratot nem tanusítanak.

Takarmányozás.

A lucernát, az őszi rozs és árpa után — május 5. és 15.-ike között — vághatjuk, tehát a korán kaszálható takarmányfélékhez sorolhatjuk. Erős sarjhajtó és kiválóan gyorsan gyarapodó — gyorsnövésű — természeténél fogva, jó talajon és kedvező időjárás mellett, — ha egyik kaszálástól a másikig virágot hajtani nem engedjük — egy évben 4—5-ször is kaszálható. Amelyik lucernást 4-szer nem lehet megkaszálni, azt jó lucernásnak nem tarthatjuk, s mint ilyen nem is érdemes fenntartani. Kora tavasszal indul fejlődésbe s fejlődik késő őszig. 1—2° C. hideg sem korán, sem későn nincsen ártalmára; 5° C. hidegben azonban beszűnteti növekedését s hervadásnak indul.

Kaszálására nem várjuk be a virágok megjelenését, mint más takarmánynövényeknél szoktuk, mivel arra az időre a szára igen megkeményedik, s az állatok még zölden is sokat izékelnek, szénának szárítva, majd semmitsem használnak fel belőle.

A lucerna részben az imént érintett korosodása miatt, részben pedig a gyors fejlődésénél fogva, mint zöldtakarmány tölt be fontosabb szerepet, szénának csak a fölösleget szárítsuk meg.

Zölden a lovakkal etethetjük minden kockázat nélkül, legfőlegb egy-egy gyengébb gyomrunál szokott kolikát okozni, egy állatért azonban nem hadjuk fel a lucerna takarmányozását,

hanem az egy állatot vezessük külön takarmányozásra.

A zöld lucernát, azt mondhatjuk, a szarvasmarhák szeretik a leginkább, erre enged következtetni legalább az a möhó étvág és falánkság, melylyel mindannyiszor neki esni szoktak. A szarvasmarháknak a zöld lucerna iránti szeretete oly nagy, hogy ha magukra hagyjuk az állatokat, hogy addig egyenek, amig nekik tetszik, felfuvódva (dobkórban) hullanak el a takarmány mellett. A felfuvódás — dobkór — mint ijesztő rém áll a gazda előtt a zöld lucerna takarmányozásánál, mely, hogy az ebből folyó károsodás kikerültesse, igen nagy óvatosságra inti a gazdát. A felfuvódás nem homályosítja ugyan el a lucerna sok oldalú kiválóságát, de mégis egy kis árnyékot vet reá. Okkal-móddal azonban ezzel a bajjal is szembe állhat a gazda a nélkül, hogy lemondana a sok jó tulajdonsággal bíró lucerna takarmányozásáról. A lucerna takarmányozásának a gyakorlatban több módjával találkozunk:

1. A zöld lucernát más takarmányfélékkel — rozs, búkköny, csalamádé, mohar, köles, hajdina stb. — összekeverve etetjük és pedig olyan arányban, hogy ugy térfogat, mint súly szerint a lucerna a keveréknek felét, vagy egyharmadát foglalja el.

2. Keverő anyagoknak a zöld lucerna közé polyvát, vagy szalmát használunk és pedig ha lehetséges a lucernát és szalmát felszecskázva. Ennek a keveréknek a lucerna térfogat részét foglalhatja el.

3. A lucernát félig megszáritjuk, a kaszálás után egy vagy két nap mulva takarmányozzuk fel.

4. A lucernát virágzás után, ha már elkorosodni kezdett kaszáljuk s magára, zölden etetjük.

A félszáraz lucerna etetésénél ugyan némi tápanyag veszteség történik, melyhez még az is hozzájárul, hogy a megszáradt levelekből sok lepereg, mindazonáltal, mégis figyelemre méltó módja ez a lucerna takarmányozásának, különösen ott, hol nagy távolságról kell fuvarozni, melyen a felére, vagy egy harmad részére szárított viztartalom igen sokat könnyít. E mellett pedig megtakarítjuk a keverés és szecskázás munkáját, amely napjainkban, a midőn a gazdát lépten-nyomon kíséri a munkáskéz hiánya, igen sokat nyom a mérlegben, a lucerna félszáraz takarmányozásának javára.

Az elvirágzás és korosodás után kaszált lucerna szintén veszít tápértékéből, mint azt a sok izékelés is eléggé elárulja, e mellett pedig az alsó levelek elsárgulnak, elértéktelenednek és egy, esetleg két kaszálást is feláldozni kell, de mivel a keverés és szecskázás költségeit itt is megtakarítjuk, ha igen sokáig nem halogatjuk a kaszálást, mérlegelve a viszonyokat, teljesen elitélnünk ezt a módot sem lehet.

Az elősorolt takarmányozási módok bármelyikének alkalmazása és a legnagyobb ovatosság betartása mellett is elő szokott fordulni egy-egy, néha hasznerre több állatnak is a felfuvódása, ezért használatra készen kell álljon mindig a *szurcsap* a tartott állatszámnak megfelelő *hüvellyel* és 1—2 drb. *szurókéssel*.

A felfuvódott állaton, ha korán észre vesszük a bajt, s ez otthon — istállóban, majorban — történik, egyes házi gyógyszerekkel és kezelési módokkal segíthetünk, minők: a méstetj, petrolium, keserű só, erősen higitott szalámia-szesz beöntése, az állatok hajszolása, kergetése, hideg vízzel locsolás, csutakolás,

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kszelők és finom angol és francia szobkondók.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fia és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utócai

fehérnemű, vászon és szőnyegny raktára

Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3.

2005

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ággyuzat szakszerűen készítve, olesó árban található. — Minden fajtájú és nagyságu szalon, ebédli és futószőnyeg, gyapju és csipkesszőnyök.

Amerikai önműködő ablak-roletták egyedüli raktár.

a bendő táj gyümöszölése, stb. Ha a felfuvó-
dás a lucernáson, legelőn, szóval távol történik,
avagy ha a nevezett háziszerek nincsenek kéz-
nél és segítség sincsen a kezelési módokhoz,
vesszük elő a szurcsapot.

(Folyt. köv.)

IRODALMI SZEMLE.

Csik vármegye közgazdasági állapotairól.

T. Nagy Imre, csikvármegyei közgazdasági
előadó vaskos könyvben számol be vármegyéje
közgazdasági állapotairól. Husz év előtt adta ki
az első beszámolót, most jelent meg a második.
A letelt husz év alatt sok téren gyökeres
változások állottak be és a haladó kor sok
régí kérdést megoldott, azonban megoldatlan
mégis több maradt. Nagy Imre munkáját a
tapasztaláson alapuló tudás jellemzi, tárgyát a
valóságból világítja meg, különösen a *székely
nép romlásának okait élethűen tárja fel*. A ja-
vulást csakis a nép gazdasági tanulásától várja
a politikai nézőpontok tultengése helyett. A
háziipar terén visszaesést lát a székelynél, mert
a kártya és korcsma elveszi idejét a furás-
faragástól. Az erdőgazdálkodás rossz vezetése
és más okok ráviszik a régen tisztességes népet
a falopásra, mely olyannyira általános, hogy
emiatt csöppet sem szégyenkezik a bezárásért.
A vasut a jövedelmet, vagyis a kereseti alkalmat
javította a részére, de a mezőgazdaságra
nem volt javító hatással. A szántóföldi terme-
lés maradt a régi, elhanyagolt. Nagy Imre
könyve valódi kultúrtörténelmi forrás, melyet
gondosan és sok tanulmány árán írt meg. Az
érdeklődőknek melegen ajánljuk.

**»Miként ünnepeljük a madarak és fák
napját?»** cím alatt, az Országos Állatvédő-
Egyesület ismét egy füzetet adott ki, mely az
egyesület által mult évben kiírt irodalmi pályá-
zat nyomán díjazott kilenc pályamunkát foglal
magában. A pályamunkák célja az, hogy a
néptanítóknak a Madarak és Fák Napja meg-
ünneplése körül való feladatát megkönnyítsék,
utmutatást szolgáltatásnak és előadási mintákat
nyújtsanak. Ezt a füzetet az Országos Állat-
védő-Egyesület (IX., Ernő-u.11-13.) a *nép-
tanítóknak kívánatra díjtalanul és portómenten-
sen* megküldi. Aki a tárgy iránt érdeklődik, a
pályamunkában gazdag és változatos anyagot
fog találni.

**A kigazda mezőgazdasági gépei. II. fü-
zet,** Irta: ifj. Sporzon Pál. A »Köztelek Olcsó
Könyvtára«-nak kiadványában most megjelent
füzet, mely kiegészíti az 1910. év nyarán meg-
jelent első füzetet. Mig ugyanis az I. füzetben
a szerző a gépek vásárlási módjairól s a velük
való bánásmódról oktatja ki a kigazdaközön-
séget s ezenkívül a talajmívelő, vető-, kapáló- és
kaszálógépek szerkezetét és legcélszerűbb hasz-
nálatát ismerteti, addig a második részben a
kigazda által is célszerűen használható gyűjtő-,
arató-, cséplő és gabonatisztító-, takarmány-
előkészítő-, szüretelő-, tejgazdasági és gyümölcs-
feldolgozó-gépek és a motorok szerkezetét írja
le, ismertetvén a velük való bánásmódot, a
működésükhöz szükséges emberi, állati és motor-
vagy gőzgépmunkaerőt, azok munkaképességét
és a velük végzendő helyes munka megítélésére
vonatkozó tudnivalókat. Sporzon könyvé-
nek nagyon helyes módszere, hogy elsősorban
mindig egy gép munkáinak célzatait és előnyeit

ismerteti és csak azután a gép szerkezetét s a
vele való bánásmódot. Mindezt könnyen meg-
érthető, egyszerű és világos modorban és mind-
amellet eléggé szabatosan és kimerítőleg, úgy
hogy nemcsak a kigazdák, hanem a kevésbbé
képzett középbirtokosok s az uradalmi fel-
ügyelő-, munkavezető eselédék is sokat tanul-
hatnak belőle. Földmivesiskolák részére is igen
jó kézikönyv, sőt azon fiatal gazdáknak is
melegen ajánlható, kik mielőtt a gazdasági
akadémiára mennének, előbb bizonyos ideig
valamely nagyobb gazdaságban gyakornokos-
kodnak. Az igen csinosan kiállított, 33 tiszta
rajzu ábrával illusztrált és 124 oldalra terjedő
füzet ára 1 korona. Megrendelhető a »Patria«
r.-t. szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX.,
Üllői-ut 25 sz.

Magyarországi gazdacimtar. Az O. M. G.
E. könyvkiadó vállalata, nagyobb mű kiadását
határozta el a folyó évben. A hiányt pótló
könyv a Magyarországi Gazdacimtar, melyet
zsitvabessenyői Rubinek Gyula, az O. M. G. E.
igazgatója szerkeszt, a pénzügyigazgatóságok
által, a m. kir. pénzügyminiszter rendeletére
beszolgáltatott hiteles adatok alapján. A Magyar-
országi Gazdacimtar hivatva lesz tájékoztatást
nyújtani arról, hogy az egyes gazdasági ter-
mények, vetőmagvak, tenyészállatok stb, hol
szerezhetők be közvetlen a termelőktől és az
ország száz holdon felüli birtokairól benne az
összes tudnivalók fellelhetők. Így benne lesz a
birtokos, vagy bérlő neve, lakhelye, a birtok
területének mívelési beosztása, valamint katasz-
teri jövedelmi kimutatása. A mű egyébként be-
osztva tájékoztat arról, hogy az egyes külön-
leges mezőgazdasági ágak nagyobb mértékben
hol míveltetnek. Felsorolja a nagyobb üzemi
vetőmagtermesztőket és ipari növényeket ter-
mesztő helyeket. Főltalálható lesz benne a
kiterjedtebb kertészet, gyümölcsstelep, méhészet,
pincegazdaság. Ezekon kívül kiterjed a száz
holdon felüli birtokok talaj-, éghajlati és mun-
kaszivonyaira. Felöleli a mezőgazdasági ipari
üzemeket és a különböző mezőgazdasági tár-
sulatokat, intézményeket. A Magyarországi Gaz-
dacimtar teljes tükre lesz hazánk és Horvát-
ország száz holdon felüli birtokai jelen álla-
potának s földbirtokaink igazi törzskönyvét
fogja képezni. A mű előfizetési ára, az Ország-
os Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó
vállalatánál (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) 35
korona.

A szőlősgazdák egy éve. Abból az alka-
lomból, kifolyólag, hogy a »Magyar Szőlő-
sgazdák Országos Egyesülete folyó hó 9-én
évi rendes közgyűlést tartott, évkönyv alakjában
megjelent az egyesület igazgató-választmányának
terjedelmes jelentése a mult évben folytatott
működésről. Az első fejezetben Drucker Jenő dr.
kir. tanácsos, igazgató csoportosítja a lefolyt
esztendőnek szőlészeti vagy borászati szem-
pontokból fontos eredményeit. Beszámol a
külföldi kereskedelmi viszonyokról, a bor- és szőlő-
forgalomról, a termésről, a szőlő- és borákról,
az új bortörvényről és az egyesület igazgató-
választmányának tevékenységéről. Foglalkozik
a borértékesítés előmozdítása, az agrár kölcsön,
a külföldi borkivitel, a városi pincék borainak
védelme, irodalmi pályadíjak kifizetése, borvásá-
rok, kongresszusok rendezése körül kifejtett
működéssel, majd felsorolja az egyesületi mű-
ködésre vonatkozó egyéb adminisztratív tevé-
kenységeket. Kiténik ebből, hogy az egyesü-

letnek kilenc évi fennállása óta jelenleg 42.000
korona tiszta vagyona van, költségelőirányzata
pedig 17.723 koronát tesz ki. A tagok száma
az év végéig 1230-ra emelkedett, akik közül
126 alapító tagja az együletnek. Az egyesületi
szakkönyvtár év közben 90 kötettel szaporod-
ván, ma egyike a leggazdagabbaknak ezen a
téren. Az évkönyvet az egyesületi tagok ingyen
kapják meg. Bolti ára 1 korona.

Kukoricaterméseink fokozása. Irta: *Ábrai
Lajos.* Megjelent a »Patria« r.-t. kiadásában,
Budapest, IX., Üllői-ut 25. Ára 1 korona.

A mű a szerző egy népszerű előadásának
bővített kiadása; tehát arra van szánva, hogy
az értelmesebb kigazdák és az ezek javát
munkáló falusi lelkészek és tanítók között
keltsen érdeklődést az újabb gazdasági ismer-
etek iránt.

A szerző fejtegetései szerint, a kukorica-
művelés fejlesztése önmagában is elsőrendű
gazdasági, tehát egyuttal nemzeti érdek; de
fontosságát fokozza az a körülmény, hogy
a művelt gazdák által már megértett és
elfogadott Campbell-féle talaj-művelést semmi-
féle más gazdasági növényvel nem lehet gyor-
sabbban és biztosabban a nép tudatába átvinni,
mint éppen a kukoricával. A szerző utolsó
szavaiban ir azt hangsúlyozza, hogy a magyar
népies gazdálkodás sikerének érdekében minden
erőnket elsősorban a kukorica okszerű növe-
lésére kellene koncentrálni es csak ennek ren-
dezése után kerülne a sor a többi művelési
ágra, mert a kukorica kérdése nemcsak gazda-
sági, hanem szociális kérdés is.

Ez utóbbi célra való tekintetből a szerző
a szokásos bevezetés helyett »előízeltőt« irt a
könyvhez, amelyben több vonásokban vázolja
az amerikai gazdálkodás irányát és méreteit,
hogy hitet és bizalmat keltsen a kigazdákban
egy jobb jövő iránt, amelyet csakis gazdatár-
sadműködéssel és tömörüléssel lehet
majd elérni.

A szorosabban vett tárgyi részben külön-
külön fejtegeti és magyarázza a kukoricának
mindama tulajdonságait, amelyeket a termelés-
nél feltétlenül ismerni kell és figyelembe venni.
Legbővebben foglalkozik a kukoricának trágya-
igényével és vízszükségletével. Számszerű ada-
tokkal rámutat a helytelen trágyakezelésből
származó sok millió veszteségeinkre és kap-
csolatosan pozitív javaslatot tesz arra nézve is,
hogyan lehetne a népet a fekáliák értéksítésére
a legtermészetesebb uton rávenni. Sőt utmuta-
tást ad a kisebb mennyiségben hszilag előállít-
ható műtrágya készítésére is.

A kukorica nagy vízszükségletét használta
fel a szerző a Campbell-féle elmélet, idegvágó
részeinek megvilágítására, különösen pedig a
talaj hajcsövességének a megértésére.

Az amerikai rendszerű bokros művelés
nagy hasznát a kukorica ama tulajdonságával
magyarázza meg, hogy a kölcsönös megtermé-
kenyítés minőségjavulást, az önbeporzás ellen-
ben satnyulást idéz elő.

Az apróbb jelentőségű utmutatások után
állást foglal a szerző a termesztendő fajta meg-
választása tekintetében. A több csövet termő
tővel szemben elsőbbséget ad az egy csövet,
de azon sok szemet termő tőnek. Hangsúlyozza
annak szükségességét, hogy a közösen kivá-
lasztott fajta az elfajzás elkerülése végett nagy
körzetekben másfajta kizárásával termeszt-
tessék.

Oberurseli Motorgyár **Részvény-Társaság Oberursel**

Iroda és raktár: Bécs, VI/1., Gumpendorferstrasse 72/E.

Legbiztosabb hajtóerő a

G N O M

magánjáró benzin- és

nyersolajmotor.

5000-nél több motor üzemben. Könnyen kezelhető.
Árjegyzék ingyen és bérmentve. 2579

Utmutató a gazdasági tudósítók számára.
A földművelésügyi minisztériumnak ez az 1911. évre szóló utmutatója XIX-ik évfolyamában jelent meg, bővített tartalommal. A naptáron kívül magában foglalja a káros rovarok és növények irtására vonatkozó utbaigazításokat, a földművelésügyi minisztérium működésének rövid ismertetését, a földművelésügygel foglalkozó intézmények ügy- és személy beosztását, továbbá a mezőgazdaság körébe tartozó hasznos tudnivalókat. Célja, hogy segítségével a gazdasági tudósítók könnyen és helyes utbaigazítást adhassanak a hozzájuk forduló gazdáknak. Ennek a könyvnek a tartalma azonban a gazdaközönség nagy rétegét is érdekli, azért kívánatos, hogy a tudósítók a benne foglalt gazdasági ismereteket a néppel közöljék. Felhívást intéz a miniszter az előszóban a gazdasági tudósítókhoz, hogy a nagyon fontos gazdasági hírszolgálatot szorgalommal, szakértelemmel és lelkiismeretességgel végezzék. A vaskos kötet (686 oldalas) bolti ára 1 K.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ A peronospora elleni védekezés. A m. kir. szőlőszeti kísérleti állomás a következőképp írja elő a védekezés legújabb módját: *Virágzás előtt.* Legfontosabb a legelső permetezés, fél percentes bordói lével; ez nagyon korán végzendő, mikor a hajtások körülbelül arasznyi hosszúak. (Mikor a hajtások egy pár arasznyira megnőttek az orsóalaku, tömött fiatal virágfürtök még csukottak: újból permetezünk 1 percentes bordói lével.) Mikor a fürtök ágbogasan szétbomlottak s virágzásra készülnek, porozzuk rézkénporral. — *Virágzás után.* Okvetlenül permetezzük meg 1 percentes bordói lével a kötött fürtöket viselő szőlőt. (Néhány nappal később porozhatjuk a fürtöket rézkénporral, tehát átaljában június végén.) A bogyók zsendülése idején, vagyis mikor a bogyók nem nőnek már tovább, de még zöldes, s kemények, szintén permetezni kell 1 percentes bordói lével. Tehát átaljában július derekán. Továbbá: a bogyók érédekör, azaz mikor a bogyók színüket változtatják, átaljában tehát augusztus elsején, vagy derekán.

+ Hernyóirtás a konyhakertben. A káposztapille hernyója tudvalevőleg roppant kárt okoz a káposztás ültetvényekben. Sokféle ismeretlen és ezért közlésre tarthat számot, hogy ezt a kártevőt konyhasóval el lehet riasztani. E célból közönséges marhasót olyankor, mikor még a harmat a növényen van, tehát hajnalban, vagy esetleg este, széjjel kell szórni a káposztaföldeken olyképp, hogy a levelek alsó fele lehetőleg érintkezzen a sóval. A harmat ezt feloldja és az oldott só az egész levéllemezen szétterjed és távolartja ezzel a hernyót, majd az oldat összefolyva, lassankint lecsöpög a levélről a talajra és abba beivódik, ami a növényzetnek csak hasznára válik megint, mert a só kitűnő trágyaanyag.

+ A tengeri amerikai ültetéséről. Az amerikai tengeri ültetésének módja nemcsak az egy méteres négyzetkötésben való ültetés folytán tér el a mi ültetési módunktól, hanem abban is, hogy egy-egy fészekben két vagy három növényt nevelnek az amerikaiak, ennek előnyét azzal indokolják, hogy beporzás (megtermékenyítés) idejében csakis ezen eljárás mellett kerülhető el az öntermékenyítés (önbeperzés) veszedelme. Továbbá még abban tér el, hogy a kapálást fogatosan végzik és a betakarítást tengerikéveket aratógépekkel eszközlik.

+ Megfagyott bor. A bor megfagyása nincs a borra káros hatással, sőt javul is vele, mert savanyúságának egy részét elveszti. Ha a bor 0 fok alá süllyed, elsősorban zavarosodás áll elő, mely zavarosodást kivált a borkősav okozza. Később kezdődnek a 6-8° C-nál a jegecek képződni, melyeknek legnagyobb része víz. Ha az ismét felolvad, bizonyos idő múlva a bor magához jön. Egyik borjavító mód

a fagyasztás. Ez olyképen történik, hogy midőn már bizonyos mennyiségű víz kifagyott, a meglevő bort lefejtjük.

+ A tejvizsgálatok fontossága. A tej zsirtartalma nagyon különböző lehet, egy istállóban, közös takarmányon élő, egy fajtájú tehéneknél is. Ezért megérdemli, hogy fejősteheink tejtét időnként és minél sűrűbben megvizsgáljuk és azokat, amelyek hig sovány tejet adnak, lassanként kielejjezzük, mert könnyen érthető, hogy a jobb és kövérebb tej nemcsak a vajkészítésre értékesebb, hanem nyersen eladva is több jövedelmet hoz, főleg aztán ott, ahol a tejet — mint pl. Dániában — zsirtartalom szerint fizetik. Dánia egyik tejgazdaságában 22 drb. tehén tejtét vizsgálták egy éven át, havonta 3 ízben határozva meg a tej zsirtartalmát. És kitűnt, hogy az egész esztendő átlagában a legjobb tej 4.16% zsirt tartalmazott, a leggyengébb tej zsirtartalma pedig csak 2.92% volt. A 22 tehén közül csak háromnak teje mondható kövérnek, 4%-nál több zsirt tartalmazván, hat tehén pedig határozottan tulhig sovány tejet adott, melynek zsirtartalma 3.5%-nál is kevesebb volt. N. D.

+ Darált takarmány tápértéke. Egy angolországi mezőgazdasági kísérleti állomás érdekes kísérletet végzett az állati takarmányozás terén. Ugyanis hosszas kísérletek tárgyává tették azon kérdést, vajjon táplálóbba az állati takarmányozás szempontjából a gabonának nyers (egész) állapotban való etetése, avagy előnyösebb a darált takarmány használata? A kísérletek azon érdekes eredményre vezettek, hogy a darált gabona emészthetősége 14%-kal nagyobb, mint az egész gabonáé. A kísérletek kiterjedtek mindenféle gabonára, de főként a tengerire és árpára. Hogy a dara táplálóbba és hogy azt az állati gyomor könnyebben megemésztheti, annak magyarázata az, hogy a darált könnyebben tudja feldolgozni a gyomor. Különböző is gazdaságosabb a daráltakarmányozás, mert az kiadósabb, mint az egész gabona és a darálás csekély költségei busásan megtérülnek a dara nagyobb kiadósága révén. Az eredmények különösen tejgazdaságokban voltak igen jók, mert sokkal nagyobb és jobb minőségű volt a tejszolgáltatás a daraetetésekénél.

EGYLETI ÉLET.

Az „Erdélyi Jellegű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesülete” Igazgatóválasztmányának ülése.

Az egyesület május hó 29.-én d. u. 3 órakor tartotta igazgató-választmányi ülését. *Elnökölt:* br. Jósika Gábor, egyl. elnök. *Előadott:* Tokaji László titkár.

Jelen voltak: br. P. Horváth Kálmán, Szász István Csontos Miklós, Vásárhelyi István, dr. Szentkirályi Ákos, Jakab László, br. Huszár Pál.

Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Szász István és br. Huszár Pal tagokat

Titkár bejelenti, hogy a földművelésügyi miniszter 60313. sz. alatt jóváhagyta az egyesület alapszabályait. — Választmány a jelentést örvendetes tudásul veszi és elhatározza, hogy a nyomtatott alapszabály-készletre a változás és a hitelesítési klauzula utólag rányomtatassék.

Ugyanő bemutatja a Békésvármegyei gazdasági egyesület kérdezősködését 20-30 drb. erd. magyar fajta üsző beszerzését illetőleg. Ülés határozza, hogy

a) nevezett egyesület megkeresendő, céljának részletesebb körülírása végett,

b) a megfelelő anyag beszerzése céljából felhívás intézendő a hivatalos lap és gazdasági tudósítók útján a gazdaközönséghez.

Ugyanő bejelenti, hogy Indal és Mikos torda-aranyosmegyei községek az egyesületbe tagul beléptek. — Szolgálat örvendetes tudásul.

Elnök indítványára határozatilag kimondja ülése, hogy

a) a jóváhagyott alapszabályok alapján működését megkezdi és

b) ebből a célból elnökséget a szükséges törzskönyvelési nyomtatványok elkészítésével megbizsa és

c) azok elkészülte után a törzskönyvelési bizottság működése megkezdésére összehívandó, végül

d) elnökség felkéretik, hogy a 3000 korona államsegély kiutalását kérelmezze.

Még egy adminisztratív ügy elintézése után elnök az ülést befejezte.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Változás a gazdasági felügyelőségekénél.

A földművelésügyi miniszter Hreblay Emil kolozsvári gazdasági felügyelőt Kassára helyezte át és a kolozsvári gazdasági felügyelőséget az állami telepítési felügyelőséggel kapcsolta össze és a gazdasági felügyelőség vezetésével is Szász István telepítési jószágfelügyelőt bizta meg, Kolozsvármegye területére kiterjedőleg. Szász István kinevezését örömmel fogadják a gazdák körében, mert személyében a vármegye, gazdasági viszonyaival ismerős szakférfit nyert gazdasági felügyelősége élére. Torda-Aranyos vármegye területére Torda székhellyel, a földművelésügyi miniszter Mayerffy György gazdasági felügyelőt nevezte ki.

A gyümölcsfeldolgozó gépek kikölcson-

zása. A gyümölcserőltetés előmozdítása céljából egyes oly községeknek, valamint egyleteknek és szövetkezeteknek, melyek a folyó évben nagyobb gyümölcstermést várnak, s azt friss állapotban értékesíteni nem tudják, másrészt pedig anyagilag nincsenek abban a helyzetben, hogy gyümölcscsűrítők gépeket maguk beszerezhessenek, hajlandó vagyok a rendelkezésemre álló »Simon«-féle cidermalmokat, a »Mabille«-féle almaborsajtókat, a »Ryder«-féle amerikai vándorasztókat, valamint a »dr. Györy« által szerkesztett és talyigára szerelt szeszifőzőkészülékeket 3-6 heti használatra ingyen engedélyezni, ha eziránti kérvényeiket legkésőbb július hó 10.-ig hozzám betértesztik.

Megjegyzem ezuttal is, hogy a szeszifőző készüléket borseprő és törköly lefőzésére egyáltalán nem engedélyezem.

A kikölcsonzó gépek szállítási költségeit az érdekeltek tartoznak viselni.

A használatra kiadott gépeknek használható és ép állapotban az engedélyezett határidőre való visszazállításáért az illető községek és szövetkezetek anyagi felelősséggel tartoznak.

Tekintettel a rendelkezésem alatt álló gépek és eszközök aránylag korlátolt számára, már eleve is figyelmeztetem az érdeklődő községeket és szövetkezeteket, hogy azokat első sorban oly vidékeken levő községeknek és szövetkezeteknek fogom rendelkezésére bocsátani, amely vidékeken tényleg tömeges és friss állapotban nehezen értékesíthető gyümölcstermés várható. Budapest, 1911. évi május hó 12.-én. *M. kir. földművelésügyi miniszter.*

A tagosításról. A földművelésügyi miniszter kiadványai sorában praktikus kis mű jelent meg. Az 1908:VII. és XXXIX. törvények alapján ismerteti a birtokrendezési eljárás legfontosabbikát, a tagosítást és a mű célja az, hogy főként a kisgazdaközönséggel ismertesse meg a tagosításnak nagy gazdasági és szociális fontosságát. A füzet az egész tagosítási eljárást felöleli oly módon, hogy annak csak a gazdaközönséget érdeklő részére terjeszkedik ki, a bírósági és földmérői munkálatokat pedig csak annyiban érinti, amennyiben az azok fölötti ellenőrzésre a gazdának szüksége lehet. A tizenhat kis fejezet igen érthetően magyarázza meg a tagosítás hasznosságát s a régi tagosítások alapján keletkezett tévhitet megdönti. A kik a gyakorlati célú könyvet olvasni akarják, forduljanak a Földművelésügyi Tudakozódó Irodájához, mely azt az érdeklődőknek ingyen megküldi.

Törvényjavaslat a mezőgazdasági munkáspénztárról. Gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter törvényjavaslatot nyújtott be a képviselőházhoz az Országos Gazdasági munkás és Cselédpénztárról szóló 1900. évi XIV. törvény-cikkek kiegészítéséről. A lefolyt nyolc esztendő tapasztalata megmutatta az intézmény fogyatékoságait, amelyekben gróf Serényi tervezete szerint segíteni lehet a nélkül, hogy akár az államot, akár az érdekelteket jobban megterheljék.

Segély a gazdaköröknek. A földművelésügyi miniszter újabban a következő kolozs megyei gazdaköröket részesítette berendezési segélyben: Kajántói gazdakörnek 150 K. egeresi gazdakörnek 150 K. kolozsi gazdakörnek 250 K. szászlónai gazdakörnek 165 K. nagypetrii gazdakörnek 186 K. Ezenkívül 300 koronát utalt ki a Kolozson létesítendő szőlő oltványtelep céljaira, 160 koronát a nagypetrii ifjusági dalkörnek egy harmonium beszerzésére és 300 koronát a nagysármási műtrágya kísérleti telep létesítésére.

Gyógynövény termelési és értékesítési tanfolyam. A kolozsvári gazdasági akadémián a folyó évben július 26.-tól augusztus 2.-ig gyógynövényértékesítési tanfolyam fog tartatni vidéki lelkészek és néptanítók számára. A tanfolyamon résztvevők megismerkedhetnek a vadontermő gyógynövényekkel elsajátíthatják azok gyűjtésének szállításának és csomagolásának minden módját részletét és felvilágosítást nyerhetnek a gyógynövények értékesítésének módjairól. A tanfolyam résztvevőit, — mintegy 20-at — a földművelésügyi miniszter veszi fel. Ezáruanyu kérvényeket a Nagyméltóságú m. kir. Földművelésügyi Miniszter Urhoz címezve június 15.-ig kell beadni a gazdasági akadémia igazgatóságához. Előnyben részesülnek akik az erdélyi, hegyvidéki vagy felvidéki miniszteri kirendeltségek területén laknak és akiket azok egyike ajánlani fog. Ezért a miniszteri kirendeltségek területén működők oda nyújtsák be kérvényüket. (Erdélyrészi Miniszteri Kirendeltség, Marosvásárhely.) A felvételnél tekintetbe vétetik az is, hogy a folyamodó foglalkozik-e gyógynövénygyűjtéssel, vagy természetléllel is, hogy kérte-e már más évben felvételét. Minden résztvevő az akadémia konviktusában lakást és 64 K napidíj és utiátalányt kap.

Védekezés a burgonya veszedemmel ellen. Gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter a burgonyalevelsodrosodás és gyűrűsbetegségek gondozására a gödöllői koronauradalomban kísérleti telepet rendezett be, ahol 40 különféle burgonyafajtával tesznek kísérletet, főleg annak eldöntésére, hogy melyek azon fajok, melyek nálunk a pusztító betegségeknek a leg-sikeresebben képesek ellentállani.

Közfogyasztásra szánt hus szállítása. Fölmerült esetből kifolyólag elvi határozatban mondotta ki a belügyminiszter, hogy közfogyasztás céljából az egyik községből a másikba a hus csak igazolás mellett szállítható, mely a rendeltetési hely husvizsgálójának a hus forgalomba hozatala előtt mindig bemutatandó.

• VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **A vetés.** A földművelésügyi miniszterhez a gazdasági tudósítóktól beérkezett jelentés alapján a vetés állapota országos átlagban sokkal kedvezőbb, mintsem hitték volna a fagyos időjárásokról. A most közzétett hivatalos jelentés május hónap 24.-éről a következő: A május hónap első napjaiban járt országos bő esőt nagyobbára száraz, meleg idő követte. A hőmérséklet ezidőtájt több helyen 25—30 Celsius fokra emelkedett, úgy, hogy többnyire 3—4 fokkal nagyobb volt a normálnál. Ez az időjárás a vetés fejlődésére országszerte igen jó hatással volt, s az áprilisi kedvezőtlen időjárásban visszamaradt növény nemcsak elmaradottságát hozta helyre, hanem oly dúsan fejlődésnek indult, amilyenre pár héttel előbb számítani még nem lehetett. Május 16—18-ika, táján nyugat felől

jött jelentékeny hősüllyedés kíséretében zivatarok, majd ismét országos eső következett, melyek a levegőt annyira lehűtötték, hogy 20—22-ike között az ország több vidékén, különösen az északi és északkeleti hegyvidéken továbbá a Kisalföldön éjjeli fagy, illetve regelenként erősebb dér is volt, mely főleg a gyöngye kapásokban: tengeriben, burgonyában és babban, továbbá a kerti veteményekben, szőlőkben és néhol a már virágzó rozsdában okoztak számbavehető kárt. E kár nagysága felől tisztá képet ez idő szerint még nem lehet ugyan szerezni, a beérkezett jelentésekből azonban már most is az a megnyugtató remény meríthető, hogy a károsodás jóval kisebb, mint a fagy után az első napokban látszott. Mert bár az országnak csak kisebb déli és délkeleti részében maradt a jelzett éjjeleken 0 fok fölött a hőmérő, mégis mert egyrészt a növény előző kedvező időjárás alatt annyira megerősödött, hogy a gyöngye fagnak sok helyen ellenállott, másrészt mert mindenütt szél kíséretében súlyodt a hőfok, végül pedig az idő csak lassan, fokozatosan melegegett föl ismét, s ha a megpörkölt növény életképes maradt, — egyes terménynél alig lesz a károsodás számbavehető.

A kalászosok, a már néhol virágzásban lévő rozs kivételével jóformán semmi kárt sem szenvedtek. Az éjjeli fagyot megelőző eső alatt helyenkint jégeső is járt, mely azonban inkább csak kisebb kárt okozott. Jégesőt jelentettek Pozsony, Somogy, Tolna, Fejér, Borsod, Ugocsa, Kolozs, Alsófehér és Torontál vármegyékben. Bár az április végén járt eső következettben a talajnak meg volt a szükséges nedvessége, a májusi újabb eső a már lekaszált réti fű és mesterséges takarmány kivételével semminek sem ártott. Május hónap elmúlt két első harmadában legtöbb volt az eső az északi Kárpátok középső részein, továbbá az ország nyugati és északkeleti határmegyéiben, hol helyenkint legalább 40—100 milliméter csapadékot mértek, míg egyébként, főleg a Nagyalföldön és a keleti vármegyékben többnyire csak 10—20 milliméter volt a csapadék.

Az újabban ismét kedvezőbbre fordult időjárás mellett az összes termények ismét örvendetes fejlődésnek indultak, a legnagyobb részük remélhetően rövid pár nap alatt helyre-pótolja a hideg időjárás káros hatását. A gabonaműnek, különösen a Duna-Tisza közén, a búzának az elmúlt napok hűvösség még hasznára is vált, amennyiben előbbi rohamos fejlődését megakasztva, a megdőlés fenyegető veszedelme nagyobbára elmúlt. A gazdasági munka közül a tengeri, burgonya, bab és répa kapálása, a takarmányrozs, lóhere, lucerna és réti fű kaszálása, a szőlő kikötözése és perme-tezése, továbbá a palánták kiültetése és a kertek gyomlálása van folyamatban.

Buza. A buza vetés az ország legnagyobb részében kitűnően fejlődik, néhol majdnem tulsűrű és sötétzöld színű. A délibb vidéken a korai vetés már kalászkodni kezd, egyébként azonban még csak szárban van. Egyes helyeken a hűvös és tulságosan nedves időjárás alatt legelső levelei kissé sárgák és rozsdafoltosak lettek, egyébként azonban teljesen egészséges és több helyen oly buja, hogy megdőléstől lehet tartani. Terméskilátása, — a menyiben kedvezőtlen időjárás, vagy nagyobb elemi csapás meg nem rontja, — ez idő szerint még igen jó.

Országrészenként a buza vetés állása a következő: A Duna balpartján általában igen szép, bokrosodása kifogástalan. Nagyonbár már kalászol. Alsó levelei helyenkint rozsdafoltosak, A Duna jobbpartján üde zúldszerű, erőteljes és szárbahajt, elvéve kalászkodni kezd. Egyik-másik megyében oly buján fejlődött, hogy jóllehet sarlózták, a megdőléstől kell tartani. míg ellenben némely megyében gyöngébb s a mélyebben fekvő helyeken alsó levelein néhol a rozsdá kezd mutatkozni. A Duna-Tisza közén gyönyörű a buza vetés és legtöbb helyen kalászkodni kezd. Egyes helyeken a tulbuja vetés már megdült, s alsó levelein rozsdá látható.

Meleg, napos időre volna szüksége. A Tisza jobbpartján még az utóbbi időben is sokat javult. A korai vetésű már kikalászkodt, a többi most kalászol. Sáros vármegyében a rozsdá mutatkozik. A Tisza balpartján az esős időjárás fejlődésében elősegítette. Helyenkint már kalászkodni kezd. Bár nagyobbára egészséges, sőt itt-ott buja, elvéve látható ritka, gyomos és rosszul bokrosodott buza vetés is. A zivatarok helyenkint ledöntötték s itt alsó leveleit megtámadta a rozsdá, különösen Békés, Szatmár és Szilágy vármegyékben. A Tisza-Maros szögén a jól művelt uradalmi földeken szép, erőteljes és jól kalászol, a kisbirtokosok hiányosan művelt földjein azonban sok helyen ritka és gyomos. Jó meleg időjárás esetén még sokat javulhat. A Királyhágón túli vármegyékben az előbb még igen gyöngye vetés májusban igen sokat javult, most szépen fejlődik s üde zöld színű. Egyes helyeken panasz hallható, hogy a hosszas szárazság miatt ritka és apró maradt és sokat kiszántottak.

Rozs. A rozsvetés május hónap folyamán igen sokat fejlődött. Szára csaknem mindenütt szép magasra nőtt, kalásza pedig jól kifejlődött. A déli vidékeken a rozs nagyobbára már elvirágzott, egyébként pedig most virágzik. A hol a májusi fagy a kalászkodást virágzásban érte, ott a szem képződés bizonyára hibás lesz, az ez által származott károsodás mértékéről azonban ez idő szerint tájékozást szerezni alig lehet. A rozsvetés több helyen ritka ugyan, ezt a hiányt azonban a kalász hosszúsága és jól fejlettsége esetleg pótolja.

Az őszi árpa kalászatát hányja, sőt helyenkint már el is virágzott. Szára szép magas, a kalásza is elég nagyok. Alsó levelein elvéve a rozsdá mutatkozik. A hol a május 22.-i fagy virágzásba érte, ez idő szerint még ismeretlen kárt szenvedett. A tavaszi árpa általában igen szépen fejlődik, néhol oly buja, hogy sarlózni kell. A sok eső következtében azonban nagyon ellepte a vadrepce.

A zab fejlődését az esős idő előmozdította ugyan, a később beállott hideg azonban visszatartotta. Újabban ismét szépen gyarapodik. A gyöngébb vetést nagyon ellepte a vadrepce és a gyom, melyek irtása a tulnedves talajban nehezen végezhető. Hogy kedvezően fejlődhesen, meleg, szárazabb időre volna szükség.

A repce elvirágzott s jól hüvelyesedik, helyenkint azonban ritka és foltos a vetés. Borsod vármegyében a szipoly károsítja.

A tengeri az ország nagyrészében hibátlanul kelt és kielégítő fejlődésnek indult, amelyet azonban a hűvös idő megakasztott, a dér és fagy pedig leveleit meg is perzselte. Az első kapálást megkezdték, a déli vidékeken pedig nagyobbára be is fejezték. A kapálást a Királyhágón túl, több helyen a szárazság hátráltatja, ezeken a részeken eső szükség. A sokféle-sárgult színű növény további kedvező fejlődéséhez általában melegebb, naposabb idő volna kívánatos.

A burgonya ültetését, a legmagasabb hegyvidékek kivételével, befejezték. A hegyvidéken még inkább csak a korai burgonya kelt ki, melyet a fagy érzékenyen megkárosított. A sík vidékeken ültetett burgonya a fagytól nagyobbára csak levelében károsodik.

A bab kedvező fejlődését a hűvös időjárás megakasztotta, a fagy pedig elég sok helyen oly érzékeny kárt okozott benne, hogy új ültetés válik szükségessé. A kertekben ültetett babot a hideg inkább megkímélte.

A dohány kiültetésével még a déli vidékeken is foglalkoznak. A korábban kiültetett palánta fejlődésére a hűvös idő nem volt kedvező, a fagy pedig néhol érzékenyen megkárosította.

A cukorrépa és takarmányrépa kapálják és egyelik. Sőt már második kapálását is megkezdték. A hűvös és esős idő a néhol elég nagy számban föllépett ormányosokat részben elpusztította, a gyomok fejlődését azonban előmozdította, a mi a megmunkálást megnehezíti. Sok helyen kifogástalanul, sőt igen szépen

fejlődik, egyes vidékeken azonban elmaradt és egyenlőtlen. Hiányos kelés miatt néhol újra vetették, de ezek a pótvetések nem keltek ki mindenütt kifogástalanul.

A mesterséges takarmányféllekre a csapadékokban gazdag időjárás kedvező hatással volt. A lóhere és lucerna első kaszálása országsszerte megindult, az Alföldön a termést már jórészt be is takarították. A termés lucernából általában kielégítő, sőt helyenkint bőséges volt. A lóhere sok helyen ritka. A lekaszált takarmány némely vidéken renden ázott, néhol pedig a zápor nyomán támadt áradás el is hordta.

A réten a fű a gazdag csapadék hatása alatt igen megjavult, a patakok partján levő rétek közül azonban sok víz alá került. Az alföldi rétek kaszálását megkezdték, az eredmény néhol igen kedvező, de nem mindenütt kielégítő, mert az áprilisi száraz és hűvös időjárás kedvezőtlen hatását a későbbi javulás sem volt képes kiegyenlíteni. Egyes erdélyrészi vidékeken májusban nem volt kellő csapadék, itt a fű ritka és apró maradt.

A legelők fűnövése elég dus, a kihajtott jószág mindenféle elegendő táplálékot talál

Gazdasági szaktudósító a keleten
Németh József miniszteri osztálytanácsos, kit Serényi Béla gróf földmívelésügyi miniszter gazdasági szaktudósítónak küldött a Balkánra, minap mutatkozott be a török kormányhoz. Kiküldetését a török sajtó úgy kommentálta, mint a magyar kormány érdeklődésének újabb bizonyosságát Törökország fejlődése és belső megerősödése iránt.

Az E. G. E. romániai gazdasági tanulmány-utjának előkészítő munkálatai annyira vannak már, hogy a tanulmány-kirándulás — minden valószínűséggel — még az aratás előtt megejthető lesz. Lapunk jövő számában közöljük a részletes utitervet, költségeket és egyéb tudnivalókat.

A kolozsi állatbiztosító szövetkezet megalakítása. A héten a kolozsi gazdakör a saját kebeléből kiindult eszme alapján megalakította az állatbiztosító szövetkezetet, az E. G. E. kolozsmegyei osztályának vezetése alatt. Az alakuló gyűlésen a kolozsi gazdák legnagyobb része jelen volt. Az E. G. E. kolozsmegyei osztálya részéről dr. Cséser Lajos és dr. Seyfried Károly voltak jelen és tartottak előadásokat.

Birtokvásár. Barcsay Tamásné született: Bánffy Katinka grófnő, Bánffy György gróf leánya, megvette a néhai Rosenberger Bernát több mint ötezer holdra terjedő gyalui birtokát, 2 millió 500 ezer koronáért. A birtok 1912 január 1.-én megy át új gazdája birtokába.

A szőlők állapota, a földmívelésügyi minisztériumhoz újabban beérkezett jelentések alapján.

Szilágyosmlyői kerület. (Szilágy megye.) A kedvező időjárás folytán a szőlő szépen fejlődik. Bő termésre van kilátás. A tavalyi termés fele még eladó. Az árak 40—60 korona között váltakoznak.

Bihardiörségi kerület. (Bihar és Hajdu megye.) A szőlők szépen fejlődnek és jó termést ígérnek. A jég Nagykágyán, Kiskágyán és Nagyváradon nagyobb kárt okozott. Margittán és környékén a cserebogár pusztított. Sok helyen permeteznek. Ezidő szerint még jó termés várható. Orborkészlet csekély. Az újbor ára 45—60 korona hektóliterenkint.

Ménési kerület. (Arad megye.) Középtermésre van kilátás. A szőlők erősen hajtanak. A borok árai 38—120 korona között váltakoznak.

Nagyenyedi kerület. (Alsófehér, Hunyad és Szeben megye.) A hajtások szépen fejlődnek. Termés elég szépen mutatkozik és így közepes termésre van kilátás. Alsófehér megyében tavalyi bor még van eladó. Vevő nem jelentkezik.

Marosvásárhelyi kerület. (Marostorda, Torontal, Kolozs és Szolnokdobokamegye.)

A szőlők fejlődése igen szép, Marostorda megyében néhol a cserebogarak 15—20 százalék kárt tettek. Általában jó termésre van kilátás.

Méhészek vizsgálja. Az Erdélyrészi Méhész Egylet május hó 27.-én fejezte be a kolozsvári méhtelepén, a földműves kiscgazdák részére rendezett méhészeti tanfolyamot. A vizsga 28.-án vasárnap folyt le számos érdeklődő jelentétében.

Tejszövetkezetek 1910-ben. A m. kir. földmívelésügyi minisztérium tej- és havasgazdasági ügyosztályába beérkezett jelentések alapján 1910-ben működésben volt 597 tejszövetkezet (az 1909. évi 541 tejszövetkezettel szemben) Ezen tejszövetkezeteknek összesen 55.131 tagja volt 88.863 üzletrésszel. Érdekes tudni, hogy a jelzett 597 tejszövetkezetbe 75.962.368 liter tejet szállítottak be és 3.010.252 kg. vaját gyártottak. A tejszövetkezetek bevétele az 1909. évi 9.215.441 koronával szemben, 12.025.193 koronára emelkedett. Ma már alig van tejszövetkezet az országban, mely teljes tejt 11 filléren alul értékesítene.

A falusi és vajgyártásra berendezett tejszövetkezetek nehezebben létesülnek ma, mert a fővárosi és a nagyobb vidéki városok tejfel való ellátására szolgáló körzetek — különösen az utóbbi időben tejfogyasztásánk emelkedése folytán — állandóan nagyobbodnak. Tejszövetkezetek létesítésére ma már távolabb fekvő vidékeket kell felkeresni és mivel ezeken a vidékeken még külterjesen gazdálkodnak, a tenyészszarvasmarha-állomány is aránylag csekély. Ezen vidékeket tehát nagyobb számú szarvasmarhával kell benépesíteni és a falusi tejszövetkezetek útján a tejet megfelelően értékesíteni.

Védekezés a síkföldi szőlőtelepítés ellen A hegyi és homoki szőlőkultúra jövőjét egyaránt veszélyezteti azon irányzat, hogy újabban a televénydus, buzatermelő földeket is szőlővel ültetik be. Ma már nem csak az Alföldön, hanem a hegyvidékek tőzomszéd-ságában is sok ezer holdat telepítettek a síkföldi kötött talajon. Ezeknek a szőlőknek a kezelése olcsó, óriási termést adnak s így — bár silány mennyiségűek, — olcsó boraikkal aránytalan versenyt okoznak a régi szőlőtermelésnek. Ez az irányzat közzgazdaságilag veszedelmes, mert a hegyi és homoki szőlőterületek más növény termelésével alig hasznosíthatók. Mind e körülményeket tekintetbe véve a »Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete« föllíratot intézett, gróf Serényi Béla földmívelésügyi miniszterhez, hogy a kötött síkföldi szőlőtermést semminemű támogatásban ne részesítse és ily vidékeken szentül szénkéng-raktárakat ne engedélyezzen.

A szőlősgazdák olaszországi tanulmányutja iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik. Épp ezért a vezetőség (Budapest, IX. Üllői-ut 25. II.) a résztvevők számát harminc személyben állapította meg. A »Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete«-nek tagjai és ezek családtagjai előnyben részesülnek a jelentkezés tekintetében, s amellel jelentkezési díjat sem kötelesek fizetni. A tanulmányut augusztus második felében kezdődne és szeptember elején érne véget. Az összes költségek személyenként 800 koronát tesznek ki.

A szőlészeti és borászati előadások kivonata A f. évi március hóban Budapesten, illetőleg Budafokon tartott előadási ciklusról, mint ismeretes, egy könyv fog megjelenni, melyet az előadások mindegyik hallgatója díjmentesen kapkélhez. Ezen elég vaskos könyv anyagát most rendezik sajtó alá és a jövő hó elején minden egyes hallgatónak meg fog küldetni. A fennmaradó mennyiség a szőlős gazdák rendelkezésére áll.

Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület közgyűlése. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület május hó 21.-én tartotta 47 ik rendes évi közgyűlést. A gyűlést Vászárhelyi József igazgató elnök nyitotta meg. Ezután ügyvezető titkár az egyesület múlt évi működé-

sére vonatkozó jelentést, továbbá az egyesület múlt évi vagyommérlegét és a titkár pedig az egyesületi tagok létszámában a múlt év folyamán beállott-változásokat és az egyesület folyó évi költségelőirányzatát terjesztette elő, amiket a közgyűlés helyesléssel vett tudomásul. Ezek szerint az egyesület vagyona a múlt év folyamán 7300 koronával, a tagok száma pedig 300 zal gyarapodott. A közgyűlés befejeztével a kiscgazdák között mintegy 300 nyeresémtárgy lett kisorsolva 1400 korona értékben.

A peronoszpóra terjedése. A szőlőbirtokosok által beküldött nagyszámú szőlővizsgálati anyagokon a peronospora infekciója a lombozaton a következő vármegyék területén állapított meg: Bács-Bodrog, Temes, Torontál, Csongrád, Békés, Szolnok, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Hajdu, Szabolcs, Borsod, Baranya, Tolna, Somogy, Veszprém, Fehér, Esztergom vármegyék egyes járásaiban; továbbá Alsó-Fehér és Hunyad vármegyékben. Az ampelológiai intézet (Budapest, II., Debrőy-ut 15) mindazoknak megküldi díjtalanul a védekező utmutatást, akik azt levelezőlapon kéri.

Az állati betegségek országos összegezése május 21.-ről.

A betegség neve	Összesen		A mult heti állapothoz képest			
	község	udvar	több		kevesebb	
			község	udvar	község	udvar
Lépfene	191	208	19	29	—	—
Veszétség	247	234	12	10	—	—
Takonykór	59	66	—	1	—	—
Ragados száj- és körömfájás	1224	5810	78	1209	—	—
Juhhimlő	28	40	4	8	—	—
Iva szervi hólyagos kiütés	58	116	—	—	3	15
Rühkór	325	674	—	—	7	15
Bivalyvesz	7	7	2	2	—	—
Sertésorbánc	173	314	34	78	—	—
Sertésvész	353	753	45	81	—	—

A kolozsvári közbághid áprilisi forgalma a következő volt: Levágtak 16 bikát, 65 ökröt, 307 tehenet, 172 tinót, 493 üszőt, 375 szopós borjut, 13 bivalyt, 27 bivalyborjut, 8890 bárányt, 5 gödölyét, 939 sertést, 68 lovat, 2 szamarat. Ebből kényszervágtak 2 ökröt, 2 tehenet, 1 üszőt, 2 bivalyt, 2 sertést, 4 lovat, Közfogyasztástól eltartott egész állat: 1 tehen, 1 borju, 7 bárány, 1 sertés. 3 sertés husa. Vidékről behozott 481 kgr. növendékmarchahus.

Katonák az aratáson. A hadügyi kormány még a mult esztendőben akként intézkedett, hogy a gazdálkodásból élő családoktól elszakított katonák az aratási idő tartalmára szabadságot tartsanak. A gyalogezredek parancsnokságai most ezen rendelkezés értelmében ártak a polgári hatóságokhoz, hogy a három heti aratási szabadság idejét az idénre is állapítsák meg.

Lótenyésztők figyelmébe. A marosvásárhelyi m. kir. 9-ik honvéd huszár ezred parancsnoksága arról értesítette a szomszédos vármegyék főispánjait, hogy folyó évi lószükségletét idei szeptember, október és november hónapokban tartandó pótlóvadás alkalmával fogja beszerezni. A megvásárlandó lovaknak 3 1/2 évet betöltött és 7 évet meg nem haladott koruaknak s 158—166 cm. magasságuaknak kell lenniök. Továbbá jó testalkatu, jól fejlett, teljesen hibátlan, tetszetős külsejű, élénk vérmérsékletű, kiadó tért nyerő mozgásu lovak avattatnak fell, illetve vásároltatnak meg s darabonként 800 korona átlagos árral fizetnek.

Országos vásárok június havában: 8.-án Felvinc, 12.-én Gyulakuta 13.-án Kolozsvár, Nagyekemező, 14.-én Marosvásárhely, Székelyudvarhely, Nagysink, 15.-én Gyergyószentmiklós, 16.-án Zalatna, 17.-én Brassó, 24.-én Segesvár, Makfalva, Kisselyik, 25.-én Szilágyosmlyó. 30.-án Sepsiszentgyörgy.

— A hasznos madarak védelme karöltve jár a kártékony rovarok számának csökkenésével s így a gabona- és gyümölcstermés eredményének tokozásával. Így hát minden józanul gondolkozó embernek erkölcsi kötelessége a hasznos madarak kiméltése és gondozása. A fészkek, tojások és fiókák elszedése és forgalomba hozatala kihágást képez s az 1894. évi XII. törvénycikk 65. §-a alapján 100 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel sújtható. Jó lesz, ha a szülők ezt a körülményt is megmagyarázzák csintalan gyermekeiknek, akik a szép tavaszi napokon különösen sok kárt szoktak okozni a madárfészkekben.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

E. A. — K. Nagyön sajnáljuk, de mi a kérdéses időjóslatokban csak annyira hiszünk, mint például az u. n.: asztalkopogó szellemekben. Körülbelül úgy állunk ezzel a dologgal, hogy a jó Istenen kívül még nincs senki, aki az időt egy hétre előre meg tudná jósolni. Hirdetési rovatunk azonban rendelkezésére áll az illető vállalatnak.

2583

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVESELŐSÉGE
(Jokai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA és a nagyobb városokban fekvő

HÁZAKRA

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményét.

A KÉPVESELŐSÉG elfogad TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

Uradalmi számadások
átvizsgálását elvállalja e téren nagy gyakorlattal bíró ²⁵⁶⁴
szakember.
Cím a kiadóhivatalban.

BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT

alapított 1838-ik évben.

Vagyonbiztonsági tőkéje 150 millió korona.

E társulat, mely 70 éves fennállása óta 550 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett; tűz- és robbanási-, valamint jégokozta károk ellen, továbbá az emberek életére, halál és elérési, valamint kiházasítási esetekre.

Erdélyrészi vezérképviselőség
Kolozsvárt:

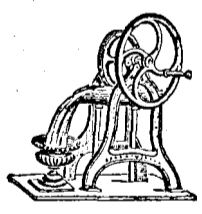
SZEKULA ÁKOS

vezérfelügyelő

2091

A MAC LAREN-féle magajáró gőzeke
magyarországi vezérképvisellete: **Fleischl Samu** cégnél, Budapest, V., Szabadság-ter 16.
Mezőhegyesi nemzetközi ekeversenyen **ELSŐ DIJ** (állami nagy aranyérem)!
Aranyérem az-ujzeelandi nemzetközi kiállításon!
A magyar talajviszonyokhoz alkalmazottan tökéletesbitvel
Átlagos teljesítőképesség eddigi tapasztalatok szerint napi 20-30 hold, szénfogyasztás 50-70 kg. holdanként.
Kerületi képviselők: Bihar megyei Gazdák Áru- és Hitelintézete Nagyvárad, Dunántúli agrár-bank és tárházai r.-t. Kaposvár, Ehler Antal és Fia Győr, Engl Adolf Gyöngyös, Általános Forgalmi Bank Debrecen, Kovács Soma és Társa Arad, Lederer Leó Zombor, Mayer Lajos Delta, Singer Zsigmond Nyitra, Weinberger Ferenc Nagykároly.
Bővebb felvilágosítást szívesen nyújt fenti vezérképviselét.
Legnagyobb teljesítőképesség, legkisebb összköltséggel!
(Holdankint 5-20—7-65 kor.) Egyszerű kezelés, elsőrendű anyag, szolid munka!
Számos kül- és belföldi elismerő nyilatkozat!
Nagyszámu vevők névsora az ország minden vidékéről megtudakolható a fenti vezérképviselétől.

OMEGA-LANCKUT
világ legjobb, legbiztosabb és legolcsóbb kutszivattyúja, reudkivül sok vizet ad, kis gyermek kezelheti, soha be nem fagy, soha nem romlik, mindenki felszerelheti és karban tarthatja. Árúlap ingyen és bérmentve.
2581 Községi jegyzők honorálatnak.
BÁRDOS ÉS BRACHFELD
BUDAPEST, VI., Gyár-utca 5/6 sz.

A LEGNAGYOBBI ÁLLAMI ÉS ELSŐ DIJAKKAL KITŰNTETVE
Bogyay Gyula tájkertészete
tájkertész és kertépítő
BUDAPEST
Telefon 25-33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25-33
2278 **VII., Gizella-ut 15.**
(Lakás: Stefánia-ut 1. szám.)

Gazdatiszti vagy segédtszti **állást keres,**
gazd. tanintézetet és felsőbb szőlő és borgazdasági tanfolyamot végzett, ref. vallásu 39 éves, nőtlen, 6 évi uradalmi és 10 évi magán gazdasági praxissal bíró egyén.
2589
Cím: a kiadóhivatalban.

Anyarozsot,
buzavirágot, pipacsot és az összes gyógyfüveket vásárolja:
Fischer Izidor Zalaegerszeg.
Cím megőrzendő:
2590

Eladó 28 drb. fehér szőrű jó magyar fajta **2 és 4 éves tulok**
Nagy Dániel-nél,
Székelykocsárdon.
2592

Papp Kálmán
szőlőbirtokosnál SOMOGYOM, (K.-Küküllőm). 350 hl. tisztán kezelt saját termésű hegyi, asztali és csemege bor az 1907-1910. évekből hektóliterenkint 60-200 kor.-ig sylváni, leánya, som és rizling fajtákban
2587
eladó.

Gazdák Biztosító Szövetkezete
BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. sz.
Alakult 1900. Alakult 1900.

Biztosítási alap	
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1.981.360.— K.
Tartalékok	2.401.687.53
Összesen:	4.383.047.53
1901. évi fölösleg	90.349.—
1902. "	59.782.26
1903. "	109.381.73

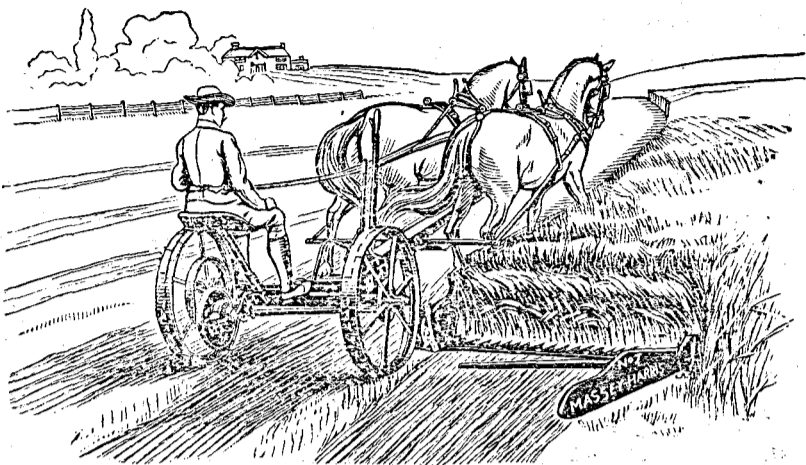
1904.	"	"	72.438.23 K
1905.	"	"	61.730.60
1906.	"	"	39.249.65
1907.	"	"	41.877.32
1908.	"	"	81.088.76
1909.	"	"	106.589.64
1910.	"	"	120.164.39

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módokat szerinti.
Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak
Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartal-

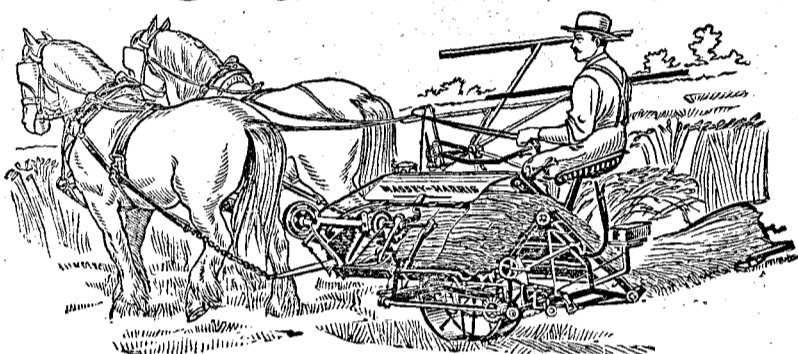
ékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Az 1907. 1908. 1909. valamint 1910. évi üzletfeleslegből pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy 1910. év végén a tartalékok 2.401,687,53 koronára rúgnak.
Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgálunk.
2003 **Az igazgatóság.**

MASSEY-HARRIS C^o R. T.

2521

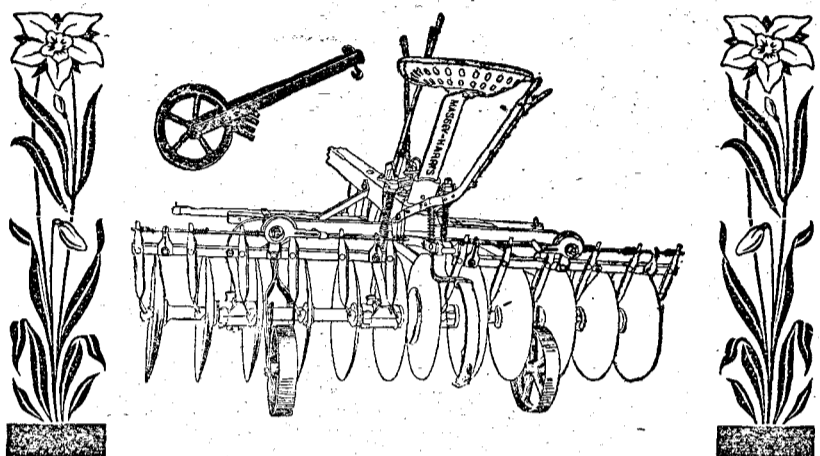

A világ legjobb gyártmányai!

fűkaszaló aratógép és föld-
mivelő eszközök gyára

TORONTO, ÉSZAK-AMERIKA.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küld

Massey-Harris C^o R. T. Budapest, V., Alkotmány-utca 23.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönöket, szerzők konvertálok más intézeti terheket, rendbeszedem egyúttal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotot, kagyors és költséget kimélő eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadéku alkalmas, a főzsdéken is jegyzett 50 év alatt kisorsolandó

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket. A szelvények költségmentesen az intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál” kifizettetnek 2018

A legmegbízhatóbban közvetitem:

magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bányák és ezek termékeiük adás-vételi ügyleteit.

Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányagynökség

GOMBOS BENŐ Kolozsvár, Ferenc József-ut 7.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet” kizárólagos ügynöksége.

Szőlőkötöző-fonál

jobb és olcsóbb mint a raffia.

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legjutányosabban a

Fischer-féle

zsák és ponyvagárban Budapest Nádor-utca 31-33 sz. szereshető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagár az ország legjelentékenyebb uradalmainak és viszonteladóinak szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás.

Ponyvakölcsönző intézet. Tessék ajánlatot kérni!

2260

Szivattyúk és Mérlegek

2080

Legmodernebbül berendezett gyári intézetünk

40 év óta áll a legelső helyen

az összes présgyárak között és 2586

a legjobb hírnévnek örvend.

Kérjen különleges képes-árjegyzéket (309 sz.) a bor és gyümölcs présekről, teljes szüretelési berendezésekről, u. m. víznyomású prés, gyümölcs és szőlő-malmok, szőlőzuzok és bogozók stb. Több mint 680 éremmel és első díjjal kitüntetve.

PH. MAYFARTH & Co.

Wien, II., Taborstrasse 71.

Képviselők kerestetnek. — Képviselők kerestetnek.

különleges gyár

Garvenswerke,

Wien, II., Handelsquai No. 130.

Miniaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

A legjobb sorsjegy a magyar jelzáloghitelbank

KONVERZIONÁLIS SORSJEGY,

- MERT e sorsjegyek mindegyikét kihúzzák,
- MERT e sorsjegyek akkor is tovább játszanak, ha azokra már egy vagy több nyeremény esett,
- MERT e sorsjegyek 70 éven át játszanak és kaucióként is letehetők bárhol,
- MERT az összes létező sorsjegyek közül a legjobb játékkernek van és
- MERT legnagyobb főnyereménye.

EGY MILLIÓ KORONA.

Húzások: minden év febrár 25-én, április 25-én, június 25-én, augusztus 25-én, október 25-én és december 27-én.

Részletre:

egy darab 10 havi részletre	havi 16 — korona
11	15
15	11
17	10
19	9
21	7.50
25	7
30	6

vagy letétre 30 — K foglaltó lefizetése után legolcsóbb kamattal. A nyeremények azonnal a vévét illetik.

Kapható a

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv.-Társ.-nál Mátyás király-tér 7. szám alatt. 2094

Uj és egyszer használt zsákok, ponyvák, kötélárúk, amerikai manillazsineg kölcsön és eladás kartellen kívül.

2578

NAGEL ADOLF BUDAPEST, V., Arany János-u. 10. Táviratcim Nagela. :: Telefon 35 - 92.

KLINGER HENRIK

Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár Pozsonyban. Házi ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövőgyár és házi ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.

Raktár:

Budapest, V., Szabadság-tér II. sz.

Ajánlja készítményeit, u. m.

lisztes, korpa- és gabona-ZSÁKOKAT

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá vizmentes ponyvákat gépekre és kazlakra, nyers székér- és repceponyvákat, nyers- és ruggantázott kender-tömlőket, vízvedreket, vizmentes lótakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

2580

ERDÉLYI BANK

és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32

Kisbirtokosok jelzálogosztálya kölcsönöket nyújt kisbirtokosoknak betáblázás mellett a mindenkori pénzvisszonyokhoz mért legelőnyösebb kamatozás mellett.

Már meglevő magas kamatlábu kölcsönöket olcsóbb kamatlábu kölcsönre konvertál.

Jelzálogosztálya törlesztéses kölcsönöket nyújt nagyobb földbirtokokra 10-50 évig terjedő időtartamra a kamatot is magában foglaló előnyös anuitás mellett.

Megkeresésekre rövid idő alatt felvilágosítással szolgál

2017

Az igazgatóság.

Nr. 240 - 1911.
a. f. c. sc. d.

2594

Birtok haszonbérbeadás.

Mező-Nagy-Csán község (Torda-Aranyosmegye) határán levő, a naszódvidéki központi iskolaalap tulajdonát képező, gyönyörű fekvésű 1030 hold 1204 négyszög öl kiterjedésű, szántó, kaszáló és legelőből álló ingatlan birtok, a rajta levő lak- és gazdasági épületekkel, 1912. évi április hó 24-ikétől kezdődőleg 6 egymásutáni évre fog legelésre, esetleg művelésre nyilvános árverés útján haszonbérbe adni.

A kikiáltási ár mint évi haszonbér 12000 koronában van megállapítva.

Az árverés kizárólag zárt írásbeli ajánlatokkal tartatik meg, melyek 1911. évi július hó 31-én délután 5 óráig alulírott igazgató választmányhoz nyújtandók be 1200 korona bánatpénzzel együtt.

Az ajánlattevő nyilatkozni tartozik ajánlatában, hogy az árverési és szerződési feltételeket ismeri, azokat elfogadja és azoknak magát föltétlenül aláveti.

A részletes árverési és szerződési feltételek az alapok irodájában megtekinthetők és saját költségén, másolatban vehetők.

A naszódvidéki központi iskola- és ösztöndíj alapok igazgató választmányának

Naszódon, 1911. évi április hó 29 én tartott üléséből:

Elnök helyett: Dr. Tanco Pál, s. k.

Titkár: Dr. Simon Nestor, s. k.

Léczfalvi Bodor Károly ur, pánccsehi 700 hold birtoka

Bérbe kiadó.

Értekezni lehet:

Zilahi Kis Károly-al Pánccsehen, posta-távirda: Pánccseheh.

Vasutállomás:

Válaszút-Bonchida.

2595

Viharálló, rozsdavédő,

legjobb mindennemű vas szerkezetek mázolására! Különösen ajánlható:

Hidak, vas- és bádogtetők, vasgerendák, oszlopok, gázometerek, kandeláberek

vasrácsok, vasajtók mázolására.

Minium-alapozás nem szükséges.

Mintamázolattal, prospektussal, szinkártyával szívesen szolgálnak egyedüli gyárosai:

Lutz Ede és Társa

185 III.

festékgyára

Budapest, VII. ker.,

Örnagy-utca 4. szám.

Eladó

70 drb 1½ éves, páronként 150 kiló súlyu mangalica süldő és 75 drb 1 éves tenyészkoça.

Levélcim:

NAGY DÉNES,

földbirtokos,

2593

Torda.

(Torda-Aranyosmegye.)